

Magdaléna Sodomková

MATEMATIKA ZLOČINU

DOKUMENTÁRNÍ DETEKTIVKA
Z PROSTŘEDÍ ČESKÉ JUSTICE

Matematika zločinu

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.cpress.cz
www.albatrosmedia.cz

Magdalena Sodomková

Matematika zločinu – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2020

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA

MATEMATIKA ZLOČINU

MAGDALENA SODOMKOVÁ

 CPRESS

Citace z dokumentů a korespondence jsou v zájmu zachování jejich autentičnosti uváděny v původní, neupravené podobě, včetně případných gramatických a stylistických chyb.

MATEMATIKA ZLOČINU

MAGDALENA SODOMKOVÁ

Jazyková korektura: Marie Fišerová
Obálka: Veronika Zacharová
Sazba: Roman Horák
Fotografie autorky: Lâm Duc Hiên
Odpovědný redaktor: Katarína H. Belejová
Technický redaktor: Radek Střecha

Vychází s podporou územní organizace Syndikátu novinářů ČR pro Prahu a Středočeský kraj.

Objednávky knih:

www.albatrosmedia.cz
eshop@albatrosmedia.cz
bezplatná linka 800 555 513
ISBN tištěné verze 978-80-264-2991-3
ISBN e-knihy 978-80-264-0346-3 (1. zveřejnění, 2020)

Cena uvedená výrobcem představuje nezávaznou doporučenou spotřebitelskou cenu.

Vydalo nakladatelství CPress v Brně roku 2020 ve společnosti Albatros Media a.s. se sídlem Na Pankráci 30, Praha 4. Číslo publikace 36 644.

© Albatros Media a.s., 2020. Všechna práva vyhrazena. Žádná část této publikace nesmí být kopírována a rozmnožována za účelem rozšiřování v jakékoli formě či jakýmkoli způsobem bez písemného souhlasu vydavatele.

1. vydání

ALBATROS MEDIA

OBSAH

STOPY	7
ÚTĚK	19
ŠEŘÍKOVÝ KEŘ	31
LAVINA	41
ZÁHADA ČERNÍNSKÉHO PALÁCE	49
„SLOVÍČKOM ÁNO“	53
OTOČKA	57
PŘED SOUDEM	63
MEDIA CAPTURE	69
V MUNDÚRU	75
PODCAST	79
NÁMITKY	83
ZÁZRAČNÁ CHŮZE	93
ÚČET ZA ŠPATNOU PRÁCI	97
VLOUPAČKA	99
NIC PRO CIZÍ UŠI	103
PŘÍPAD JUŘENA	119
PELIKÁN	133
KAFKŮV ÚPRK	143
HUBIČKA	145
BORY	151
REKTOR V POUTECH	161
CENZURA	169
KDYŽ STÁT ŘÍDÍ XEROJUDŘI	193
SVOBODA	205

„Něco bych pro vás měl. Jsem na Bali, můžu vám napsat víc.“

„Tak se mi ozvěte, až se vrátíte z dovolené.“

„Nejsem na dovolené, jsem ve vězení.“

KAPITOLA PRVNÍ

STOPY

V potemnělé vykachlíkované chodbě se rozléhají kroky. Pootevřenými dveřmi je vidět do studoven zalitých odpoledním sluncem, v nichž stolky a židle působí jako zažloutlá pohlednice z časů minulých. Ideální interiér pro natáčení Třiceti případů majora Zemana. Akadémia Policajného zboru Slovenskej republiky na periférii Bratislavy. Těžko si představit, jak v obstarožních lavicích vysedávají dva ambiciózní aspiranti na titul JUDr., bratři Vít a Matěj Bártovi.

„Tak tady to máte,“ podává mi knihovnice dvě rigorózní práce. Řeší se v nich stopy, které zanechal pachatel na místě činu. Pak už se chodbou rozléhá jen dýchavičné vměnění kopírky a klapot podpatků znuděných knihovnic.

Přemýšlím, jak asi práce zhodnotí průkopník oboru trasologie a biomechanika – soudci i vyšetřovateli respektovaný profesor Jiří Straus. Celebrita mezi kriminalisty, přezdívaná „matematik zločinu“. Proslavil se prý i ve světě tím, že dokáže usvědčit člověka podle chůze. Její vzorec je podle Strause stejně jedinečný jako otisk prstu.

Když dolistuji na konec první rigorózky, narazím na obálku. Je v ní posudek. Vida. Profesor Straus se už k práci Víta Bárty, a jak vzápětí zjišťuji i Matěje Bárty, vyjádřil. A nemůže si je vy-nachválit.

„V rigorózní práci autor podrobně analyzoval pojem kriminalistické biomechaniky... Tvůrčím způsobem jsem využil i řízený rozhovor s odborníky,“ přechází Straus plynule z třetí osoby do první. Překlep? Freud? Chválí si snad svou vlastní práci?

XEROJUDŘI

Čtení je to zajímavé. Hned na první pohled zaujme, že předposlední kapitola práce Matěje Bárty (asi 10 stran) je téměř totožná s předposlední kapitolou rigorózní práce Víta Bárty. Text byl zřejmě tak dobrý, že posloužil v rozmezí tří let hned dvěma bratrům k získání dvou titulů.

Vít Bárta v rigorózní práci například poznamenává, že, řeče-no slovy profesora Strause, „stopy bosých nohou, i když mohou poskytovat velmi cenné informace (zprávy), mají zpravidla malý praktický význam vzhledem k jejich výskytu v našich podmínkách, ovlivněných jak klimatickými, tak sociálními vlivy“. Krom toho, že tedy Vít Bárta zjistil, že nechodíme loupit, krást a vraždit bosí, však také prokázal, že umí zdatně kopírovat.

Strany 76–83 jsou s minimálními úpravami kapitolou ze skript profesora Strause *Biomechanické metody identifikace osob* z roku 1996, včetně přiložených grafů. Autor se nenamáhal ani pozměnit aspoň nadpis kapitoly. Na tato skripta v citaci neodkazuje. Jejich existenci zatajil i v seznamu použité literatury.

Pak je tu ještě práce mladšího z Bártů, Matěje. Šéfa kontroverzní bezpečnostní agentury ABL, která vzbudila pozornost tím, že sledovala politiky. Tato dizertace je ještě troufalejší.

Ačkoli ji Straus hodnotí na čtyřech stranách svého posudku jako „vynikající“, jíž se nedá nic vytknout a již nelze než doporučit pro udělení titulu JUDr., svá slabší místa má.

Kromě okopírování jedné celé kapitoly z práce svého staršího bratra tu jsou ještě strany 15–28 – vyznačují se tím, že jsou pořízeny mačkáním tlačítek ctrl c – ctrl v ze Strausovy učebnice kriminalistické trasologie z roku 2004, vesele se kopíruje znovu od strany 47 do strany 51, dále pak 53–57.

Zcela bezostyšně, porovnáme-li alespoň snahu autora práce Víta Bárty změnit řazení odstavců a občas zmást jinou formulací první a poslední věty odstavce. Poznámkový aparát je minimálně v těchto pasážích práce fiktivní.

Předmětem xeroxování je i víc než desítka obrázků. Tohle by oponent práce nemohl přehlédnout. Natožpak žáka, který vykrádá jeho vlastní učebnice, ještě chválit.

Také, zdá se, nepřehlédl. Když už byl postarší text pro potřeby rigorózky Bárty juniora roku 2006 znovicírován, vydává jej pro velký úspěch profesor Straus opět pod svým jménem, tentokrát v učebnici *Kriminalistická technika*, roku 2008.

O tom, že by se na textu podílel novopečený JUDr. Matěj Bárta, se v seznamu literatury zvidavý čtenář nic nedozví. Snad jen, že by se existence Bárty skrývala pod zkratkou „a kol.“ (rozuměj Straus a kolektiv).

Je dost pravděpodobné, že v letech 2003 a 2006, kdy práce vznikly, se dva mladí, movití, leč ještě neznámí studenti kriminalistiky ani neobtěžovali, aby texty svého učitele prokládali vlastními úvahami. Práce jsou totiž celé napsané jednotným stylem, jenž se nápadně podobá dikci knih profesora Strause.

Vypátrat, odkud které pasáže pocházejí, mi chvíli trvalo. Tehdy v roce 2012, když jsem připravovala reportáž pro magazín Reflex, jsem nemohla práce nechat jednoduše projet softwarem na odhalení plagiátů, který se dnes už běžně používá.

Vysedávala jsem v pražském Klementinu a četla Strausovy knihy a skripta. Když jsem povědomé pasáže konečně objevila, oslovila jsem ještě pro jistotu soudního znalce, který se vědou o stopách také zabývá.

Sešli jsme se na okraji Prahy a listovali spolu. Potvrdil mi, že vidím správně.

„Zajímavé,“ kroutil hlavou, „takže vás zajímali bratři Bártové, ale tohle, zdá se, je také rána na Strause.“ Skoro tomu nechtěl uvěřit. Pan profesor měl dosud velké renomé.

Pokud by tu šlo o obchod se vzděláním, stáli na jedné straně bratři Bártové a logicky na straně druhé oponent obou prací profesor Straus a s ním také vedoucí prací, slovenský profesor Václav Krajník (na slovenské Akademii policajného zboru, kde Krajník učil, mimochodem Jiří Straus dostal poslední dva tituly – prof. a DrSc.).

Víta Bártu do vysoké politiky katapultovala strana Věci veřejné, která původně šla do voleb, aby zatočila s korupcí. V letech 2010 a 2011 se dokonce stal ministrem dopravy. Na jaře 2012 už však byla hvězda VV na sestupu, k poklesu popularity přispěl bizarní soud, během něž jej spolustraníci vinili z toho, že jim rozdával obálky „za loajalitu“ – čili z korupce.

V půli dubna 2012, necelý měsíc před skandálem se vzděláním, pak Víta Bártu soud pro Prahu 5 nepravomocně uznal vinným z podplácení spolustraníků. Bárta od něj odešel s podmínkou, přičemž se národ dozvěděl, že „půl milionu je pro něj to, co pro jiné pětistovka“.

Městský soud v Praze však později tento rozsudek zrušil a Bártu osvobodil. Toto rozhodnutí počátkem roku 2014 potvrdil i Nejvyšší soud ČR.

MATEMATIK ZLOČINU

Sundá si sako, vyhrne rukávy a zapne počítač. V kavárně na pražských Vinohradech mi profesor Straus vypráví o biomechanice a trasologii. Mluví zapáleně, nezapře pedagogický talent.

Usmívá se spokojeně, když líčí, že i když jsou otisky prstů známé víc než sto let, pachatelé je za sebou stejně nechávají. „Nezametají stopy, protože zkrátka nevěří, že je někdo někdy odhalí.“

Vypráví, jak jeho figuranti skáčou do bazénu s vodou a on pak díky těmto experimentům může u soudu prokázat, zda člověk – třeba jako Jan Masaryk – skočil z okna, nebo jej někdo vystrčil. Zkoumá i chůzi, analyzuje údery a pády.

Povídáme si už asi hodinu, dokumenty k případu bratří Bártů stále odpočívají v mé tašce. Zajímá mě, jak to chodí u soudu.

Profesor ochotně vysvětluje, jak před soudem své vzorce a výpočty musí obhájit, a protože soudci tuto vědu pochopitelně neovládají, musí být pro ně jako vědec důvěryhodný.

Když už jsme u té důvěry, podávám mu práce bratří Bártů. Nezavání to podvodem à la práva v Plzni?

Znamená to snad, že nejen lidé, kteří se stávají advokáty, státními zástupci a soudci, podvádějí už při studiu? Že stejně se švindluje i mezi těmi, kdo shromažďují důkazy, usvědčují „pachatele“ a mají moc posílat lidi za mříže?

Profesor Straus je zklamán, že mě nemůže zasvětit do biomechaniky, tak rád by o ní povídal. Místo toho musí kroutit hlavou a dobrých třicet minut opakovat, že Bártové neopisovali. „Podíleli se na výzkumu. Ti, co se na něm podílejí, mohou jeho výsledky používat. To, co tvoříme, je nás všech. To považuji za seriózní, i obrázky byly kolektivní práce,“ říká.

Je tedy možné, aby roku 2004 Straus vydal kapitolu o trasologii a aby za de facto tentýž text roku 2006 Matěj Bárta dostal titul JUDr. a roku 2008 jej Straus vydal opět pod svým jménem?

Matematik zločinu pro to má vysvětlení. Kapitola o trasologii je prý z učebnice pro bakaláře a základní poznatky se nemění. Mnohé z nich dokonce pojmenoval už roku 1987 zakladatel české trasologie Viktor Porada. Definice jsou definice, nic nového na nich vymyslet nelze.

Proč má tedy Matěj Bárta za okopírování kapitoly učebnice pro bakaláře titul JUDr.? Proč ta chvála, když Bárta junior jen recykluje něco, co vymyslel někdo v době, kdy jemu bylo osm let?

Podnikatel Matěj Bárta, jenž svou soukromou detektivní agenturu ABL přejmenoval na Mark2 Corporation, se dotazu diví. „Má práce z roku 2006 odpovídá době a požadavkům. Absolutně nerozumím, o jaké podezření z korupce se má jednat. Profesor Straus je největší odborník v dané oblasti, a je tedy logické, že jsem čerpal i z jeho díla,“ odpovídá mailem. Neopomene připojit svůj podpis. S titulem JUDr. před jménem, jak jinak.

Straus zase argumentuje, že mu bratři Bártové s jeho průkopnickým výzkumem pomáhali. „Je to mravenčí práce, jeden člověk to neobsáhne. Máte třeba 13 500 vstupních dat, která někdo musí naměřit, a z toho pak vyleze jeden graf. Jsem jako generál vojska, řeknu, že se vydáme určitým směrem. Potřebuji k tomu pracovitě studenty. Všichni jsme pak autoři celé materie poznatků,“ brání Bárty profesor.

Podobně se snaží hájit i tehdejší poslanec Vít Bárta. „S panem profesorem Strausem jsem spolupracoval již v době svého vysokoškolského studia. Podílel jsem se v jeho pracovním týmu na dvou odborných zprávách. Šlo o tyto texty: *Závěrečná výzkumná zpráva grantu RN 19971998004 – Forenzní aplikace biomechaniky*, Praha 1998, a *Závěrečná výzkumná zpráva výzkumu realizovaného v letech 1997–2003 – Teorie a praxe*

forenzní biomechaniky se zaměřením na biomechanický obsah trasologických stop, Praha 2003.“

Vít Bárta tedy podle svých slov na textu pracoval ještě dřív, než začal psát rigorózní práci. „Pokud je některá pasáž mé rigorózní práce podobná textu pana profesora, je to proto, že jsem se na jeho předchozích odborných pracích spolupodílel,“ oponuje Vít Bárta.

Až na to, že on zrovna opisoval ze skript vydaných dřív, konkrétně roku 1996. Chce tedy říct, že ve svých třidvaceti letech napsal tehdy docentu Strausovi kus skript z biomechaniky? A že ho neocitoval Straus? Profesor v košili citrónové barvy nepřestává kroutit hlavou.

„Chápejte, v té době Bártovi nebyli známí, byli to normální studenti. Po tomhle rozhovoru si říkám, že mě asi měli lépe ocitovat,“ říká nakonec kriminalista, jenž s oběma Bártami organizoval roku 2005 konferenci (platila jí ABL), na níž bezpečnostní experti řešili i vymáhání práv duševního vlastnictví. Byli si tedy, dva roky poté, co se stal JUDr.em Vít Bárta, a rok předtím, než se JUDr.em stal i Matěj Bárta, velmi dobře vědomi, kde jsou hranice duševní krádeže a co je to plagiátorství.

„Asi jsem byl až příliš velkorysý,“ sype si Straus popel na hlavu. Nabízí se otázka, zda byli i Bártové velkorysí.

„Ne, ne, ne. Já jsem akademický člověk, mě zkorumpovat nikdo nemůže. To ne. Já to dělám třicet let a dělám to srdcem,“ brání se profesor, který, jak řekl, zvládne udělat maximálně pět takových posudků za rok.

Jenže, jak to říkal na začátku? „Každý pachatel za sebou nechává stopy, protože nevěří, že by ho někdo odhalil.“ Kdyby se Vít Bárta nezjevil v politice, nikdo by nikdy jeho rigorózní práci nekontroloval.

Zřejmě proto si asi za sebou nezametli ani tři experti na stopy. A možná že i matematik zločinu se někdy může přepočítat.

BOUŘE

Před vydáním reportáže o podivných titulech bratrů Bártových jsme pro web časopisu Reflex (tehdy byl vlastněn švýcarskými a německými majiteli) připravili s grafiky názorný přehled pasáží, které byly shodné v pracích bratrů Bártových a v učebnicích a skriptech profesora Strause. Každý, kdo by se zatoužil přesvědčit na vlastní oči, to mohl udělat, aniž by jezdil kopírovat rigorózky na Akademii policajného zboru na periferii Bratislavy a učebnice do pražského Klementina.

I tak se zvedla menší bouře. Hned následující den, 11. 5. 2012, zareagovaly Parlamentní listy.

„Týdeník Reflex a bulvární Blesk, patřící pod stejné vydavatelství Ringier, přinesly, senzační‘ odhalení. Exministr dopravy Vít Bárta a jeho bratr Matěj získali své tituly na základě opsaných rigorózních prací. Zdá se ale, že periodika střelila vedle. Vít Bárta ParlamentnímListům.cz nade vši pochybnost prokázal, že je spoluautorem několika prací profesora Jana Strause, z jehož prací měl opisovat.“

Zprvė v tom fact-checkingu měly Parlamentní listy školácké chyby. Například Jiřího Strause překřtily na Jana, zadruhé věnovaly pramalou pozornost zveřejněným dokumentům. Stačilo jim křičet, že to celé není pravda:

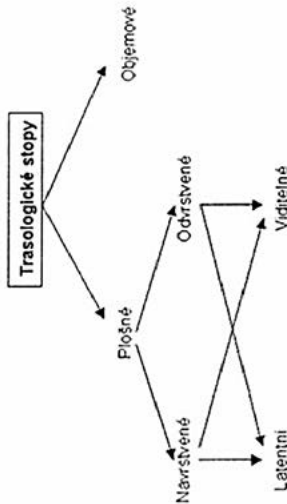
„ParlamentníListy.cz ve čtvrtek Víta Bárta navštívily. Ten neprodleně přinesl dvě knihy – svoji rigorózní práci a publikaci, jejímž autorem je profesor Jan Straus. Práce je z roku 2003 a svým tématem – Trasologické stopy a biometrie – souvisí s velkým výzkumným projektem, který se rozjel na policejní akademii, Teorie a praxe forenzní biomechaniky s důrazem na

Stopy bosých a obutých nohou vznikají kontaktem bosé nohy nebo spodku podpatku s podložkou. Jsou tedy výsledkem odrazu vnější struktury plošky nohy nebo podpatku, či podrážky. Tyto stopy mohou vykazovat obecné (typické) znaky a znaky zvláštní (specifické).

Obecné znaky jsou materiálním zdrojem pro určení takových parametrů jako je velikost, geometrický tvar a další rozměry struktury povrchu, jež se u jiné bosé nohy nebo u jiných druhů obuvi ve svém souhrnu nevyskytují.

Specifické znaky se vztahují ke konkrétnímu objektu a jsou materiálním zdrojem pro určení identity objektu, který danou stopu vytvořil. Individualita každého konkrétního objektu je dána souhrnem obecných a specifických znaků odražených ve stopách bosých a obutých nohou. Mechanismus vzniku stop bosých a obutých nohou je podmíněn prostředním kontaktem působících objektů v klidu a za pohybu. Stopy bosých a obutých nohou mohou být vytvořeny za chůze, běhu, skoku, při bipedální lokomoci člověka na různých objektech a podložkách.

Podle vnějších podmínek vzniká se rozlišují u stop bosých a obutých nohou stopy plošné (2D) (navrstvené, odvrstvené), dále stopy objemové (3D) v zemině, v jíl, písku, blátě, ve sněhu apod.

Obr. 10.2: Schéma klasifikace trasologických stop

Plošná trasologická stopa bosé nohy je označována jako plantogram bosé nohy (někdy též jako podogram, především v lékařské ortopedické

2.1 Stopy bosých a obutých nohou

Stopy bosých a obutých nohou vznikají kontaktem bosé nohy nebo spodku obuvi s podložkou. Jsou tedy výsledkem odrazu vnější struktury plošky nohy nebo podpatku, či podrážky. Tyto stopy mohou vykazovat obecné (typické) znaky a znaky zvláštní (specifické).

Obecné znaky jsou materiálním zdrojem pro určení takových parametrů jako je velikost, geometrický tvar a další rozměry struktury povrchu, jež se u jiné bosé nohy nebo u jiných druhů obuvi ve svém souhrnu nevyskytují.

Specifické znaky se vztahují ke konkrétnímu objektu a jsou materiálním zdrojem pro určení identity objektu, který danou stopu vytvořil. Individualita každého konkrétního objektu je dána souhrnem obecných a specifických znaků odražených ve stopách bosých a obutých nohou. Mechanismus vzniku stop bosých a obutých nohou (obr. 1) je podmíněn bezprostředním kontaktem působících objektů v klidu a za pohybu. Stopy bosých a obutých nohou mohou být vytvořeny za chůze, běhu, skoku, při bipedální lokomoci člověka na různých objektech a podložkách.

Stopy bosých a obutých nohou vznikají při mechanické interakci člověka s okolím a jsou dané všemi mechanickými podněty, kterými člověk působí na okolí (ekoe) a kterými okolí působí na člověka (reakce). Interakce systému člověk - okolí jako celku jsou měřitelné kvantifikovatelnými podněty. Podněty (ekoe a reakce) jsou součástí pohybových rovnic vyjadřujících mechanické chování celého systému a jeho závislost na prvcích.

Stopy obutých a bosých nohou vytvořené člověkem - pachatelem trestného činu, obsahují případ od případu (podle podmínek lokomoce, např. podle druhu terénu, způsobu přípravy, provedení a utajení trestného činu, subjektivních okolností - únava, nemoc atd.) množinu jednoznačně uspořádaných základních informací, tzv. **informací sdruženou**, kterou je možné symbolicky vyjádřit¹¹:

$$y = (a, b, \dots, n), \text{ kde}$$

a, b, ..., n - jsou základní informace, y - je informace sdružená.

¹¹ PORADA, V. a kol., 2001: Kriminalistika. Brno: CERM, 2001, s. 320

*trasologii stop. A ten projekt probíhal v roce 1997 až 2003,‘
vysvětlil Bárta.“*

Tak znova: Vít Bárta opisoval ze skript vydaných o rok dříve, než jím zmiňovaný projekt vůbec započal, konkrétně roku 1996.

Pak se Vít Bárta pustil do protiútoků. „Já celou tu kauzu beru tak, jako že je tady nějaká konkrétní poptávka po dehonestaci mého jména. Jsou u toho stále ta samá média a ti samí novináři. A samozřejmě mě mrzí ta míra neobjektivity a zla, se kterou je to komunikováno,“ konstatoval s tím, že jeho opravdu nikdo nemůže podezírat, že by na školu nedocházel a svůj diplom si nezasloužil.

Ta samá média. Jistě, Reflex se Bártovu misi v politice snažil demaskovat delší dobu. Věnovat se lidem u moci mají reportéři v popisu práce.

Ti samí novináři. Jako novinářka jsem dosud pracovala zejména v zahraničních odděleních redakcí, pátrání po vzdělání exponovaných bratrů bylo mou výpomocí domácí redakci. O Vítu Bártovi jsem dosud napsala jeden jediný text, a to právě 10. 5. 2012.

Parlamentní listy připojily ještě větu: „Politik zvažuje proti nařčení právní kroky.“

K žádným právním krokům ale nedošlo a policie se do studia trasologie v podání bratrů Bártoových bohužel nikdy neponořila.

Kauza vzbudila rozruch i na Slovensku. Přece jen šlo o tamní policejní školu. Vedoucím práce českého exministra Bárty byl elitní profesor Krajník.

Ministr vnitra Robert Kaliňák listu SME tehdy ale odvětil, že se případem zabývat nebude. Kauzu neotevře, protože má jiné priority. „Máme důležité úlohy, ktoré musíme riešiť. Túto tému občania Slovenska nepovažujú za podstatnú,“ řekl Kaliňák listu SME.

Tou dobou už ale běžela tajná policejní akce Mahoney (pojmenovaná podle hlavního hrdiny oblíbeného amerického seriálu Policejní akademie).

O několik měsíců později, na jejím konci, byl někdo „z našich“ hrdinů zatčen. O tom ale až později.

KAPITOLA DRUHÁ

ÚTĚK

Tomáš Toman sedí v autobuse a jede směr Istanbul. Prchá. Před českou spravedlností. Včera uspořádal mejdan pro své kamarády z pražského Jižáku. Párty to byla divoká. Asi tak, jako když se loučíte s lidmi, které dost možná už v životě nevidíte. Ještě divočejší ale bylo to, co Toman zažil v předchozích měsících.

Jeho podobiznu ukazovali v televizi, byl hledaným mužem – „mužem, co zabíjel“. Při rvačce, která se strhla nad ránem u jednoho z pražských klubů. Městský soud v Praze jej poslal na spoustu let za mříže.

Teď ale sedí v autobuse, ještě má trochu kocovinu a přemýšlí o tom, co se to vlastně stalo. Má na to dost času, cesta do Turecka, na kterou se mu kamarádi včera složili, nemá konce. A to se chtěl po souši vydat až do jihovýchodní Asie. „Mission impossible“.

Istanbul. Nasedá na letadlo, máma mu koupila letenku, a tak se dostane do Thajska. Bangkok, tady by se dalo zmizet. Jenže Toman zmizet nechce. Chce si koupit čas a vymyslet plán, jak očistit svoje jméno.

V Thajsku se zdrží jen krátce, dobrou práci prý lze snadno sehnat v Austrálii, radil mu nějaký expat v Bangkoku. Míří k protinožcům.

Melbourne. Má štěstí, v Austrálii opravdu hned sežene místo v cateringové firmě, a vlastně i ubytování. Ve skladu s alkoholem, pod schody, si udělá svoje „bydlení“.

„Moje práce spočívala v tom, že jsme zajišťovali občerstvení, teda jenom chlast. Někam jsme přijeli, všechny jsme ožrali a pak to všechno sbalili a zas jeli domů,“ popisuje, čím se v Austrálii živil.

To už po něm ale pátrá Interpol.

Každé tři měsíce musí Toman z Austrálie vycestovat, kvůli vízu. Naposled odlétá na Bali.

Denpasar. Vše běží podle plánu. Když se po třítýdenní dovolené vrací, zastaví ho u pasové kontroly. „Tak, vy si pojd'te stranou, řekli mi. Ještě chvíli jsem dělal hrdinu, že mi za chvíli letí letadlo, ale už jsem věděl, že spadla klec...“

Policie ho odváží na skútru, Toman si přitom v ruce drží kufr, projíždí hlučnými ulicemi Denpasar a přemýšlí, jak asi vypadá asijský kriminál. Vidí se v přeplněné cele, s desítkami Asiatů a evropských pašeráků drog, přemítá, že jeho snaha vyhnout se vězení právě ztroskotala.

Televize Nova zatím doma v Česku hlásí zářez lovců lebek, čili detektivů z cíleného pátrání. Poté, co se jim „stopa českého vraha“ ztratila v Austrálii, objevila se „v indonéské Jakartě“.

„Tedy opět problém, český vrah se teď mohl ztratit v zemi, kde žije 230 milionů lidí,“ líčí reportér TV Nova, obrázky z asijské metropole podbarvuje akční hudba.

„Čeští policisté ale měli výhodu, rozeného Indonésana ve svých řadách. Rodným jazykem tak s tamní policií vyjednal zatčení,“ shrnuje reportér.

Tomana nezatkli v Jakartě, tedy na ostrově Jáva, ale asi o 1200 kilometrů dál, na ostrově Bali. Krom nedokonalé geografie má reportáž ještě pár slabších míst. Celé to zní jako bravurní akce českých mužů zákona. Reportér však nijak nekomentuje, jak se vlastně mohlo stát, že jim Toman vůbec utekl.

Navíc redaktor nectí paragrafy. Tomana nemůže nazývat vrahem. Nebyl odsouzen za vraždu, ale za těžké ublížení na zdraví s následkem smrti.

Indonéští policisté právě zastavili skútry a míří, i s Tomanem, do restaurace. Objednají jídlo. Stůl se prohýbá pod talíři exotických vůní a barev. Tomana ale přešla chuť. „Byl jsem trošičku nervózní.“

VĚZENÍ

Vězení v Denpasaru není zas tak špatné. Říká se mu vila. Kupodivu tu bydlí chlapi i ženský dohromady. Přes den se tu zevluje, a když jste zadobře s bachaři, dá se tu popíjet. A hlavně – Toman tu má k dispozici chytrý telefon s internetem. O tom by si v českém vězení mohl nechat zdát.

Indonésie nemá s Českem smlouvu o výměně zločinců, nicméně o převozu česká strana jedná. Teď se hraje o čas. Toman v cele prochází svůj spis. Projíždí český tisk. Narazí na mou reportáž o bratřech Bártových. Jedna z postav tohoto příběhu mu je povědomá. Profesor Straus.

O pár minut později mi na facebooku přistane vzkaz. „Něco bych pro vás měl. Pan Straus asi švindluje i se znaleckými posudky. Jsem na Bali, můžu vám napsat víc. S pozdravem Tomáš Toman.“

„Aha, zajímavé. Tak se mi ozvěte, až se vrátíte z dovolené.“

„Nejsem na dovolené, jsem ve vězení.“